

lig mange Erfaringer at bygge paa, man stod fahlende overfor saadanne Spørgsmaal, men det er jo ikke ganske rigtigt. Ganske vist har vi ikke i lang Tid gjort saadanne Erfaringer, men indenfor Historien har der været rigeligt med Erfaringer om, hvordan det gaar under saadanne Katastrofer. Akkurat det samme, som sker nu, sker altid, at det først og fremmest er de elementære Levnedsmidler, som stiger i Pris, og alle Vegne har man grebet til dette umiddelbare og tilsyneladende virksomme Middel, at Statsmagten regulerede Prisen. Og bestandig er det mislykkedes, netop fordi det ene Skridt fører det andet med sig, og det, efterhaanden som man kommer ned til Bunden, viser sig, at man vikler sig ind i et Net af uendelige Reguleringer og Bestemmelser, som man til sidst slet ikke kan komme ud af. Det har vist sig Gang efter Gang, og jeg synes, at man meget vel kunde have tillagt disse Erfaringer nogen Værdi og gjort sig dem klare, inden man indlod sig paa denne Foranstaltning.

Den højtærede Indenrigsminister skildrede jo selv, hvilke Vanskeligheder der kunde opstaa, hvis Samfundet skulde overtage hele Forretningen, købe ind og sikre alle Mennesker billige Forsyninger med Tab for hele Samfundet. Og det er jo et grumme utiltalende Billede, der viser sig, hvis Regeringen skulde gaa den Vej, men man faar et lige saa utiltalende Billede ved at tænke sig, at Regeringen vil regulere Priserne. Fordi det kan slet ikke gaa, at Regeringen gør det uden ogsaa at tvinge Folk til at give sig af med de forskellige Virksomheder og Erhverv. Den højtærede Indenrigsminister vil ganske sikkert komme til at erfare, at der her er noget, der minder om det gamle Ord, som Mefisto sagde til Faust: Ja, det gælder for os, at det første Skridt, det staar os frit, men allerede ved det andet Skridt, der er vi bundne! Saaledes vil ogsaa her det ene Skridt nødvendigvis følges af det andet, og der vil komme en Dag, da den højtærede Indenrigsminister maa gøre det, han saa nødig vil, nemlig sidde og administrere hele Samfundets Erhvervsliv ud i de mindste Detailler. Det var jo ganske snurrit i Gaar at høre det ærede Medlem fra Køge (Mads Larsen) fortælle om, hvordan han efter den Skik, som jo er gammel og godt kendt her i Landet, sender sin Rug til Bageren, og saa faar han et Pund Brød for et Pund Korn. Der er jo andre, der faar mere, men naar der nu gælder en Maksimalpris paa Korn, og Brød

det stiger over den Pris, saa maa den højtærede Indenrigsminister lade det ærede Medlem fra Køge vide, at han i Virkeligheden overskrider Forbudet mod at sælge Kornet til for høj en Pris. For naar han faktisk faar Brød derfor, der koster 10—11 Øre Pundet, saa er han kommet over den Pris, han har Lov til at tage for Kornet. Det er en af de smaa Ting, der viser, at man maa ind paa en Regulering og et Politieftersyn, som fører ud i en fuldstændig Lamlæggelse af alt det virkelige, private Initiativ.

Saa er der det ved denne Maksimalpris, at den har en Kilde endnu foruden denne, som sagt, ganske falske Paastand, at det er Samfundets Sag at skaffe Folket billigt Brød. I og for sig rammer den ganske i Flæng; den rammer en Stand, og indenfor denne Stand rammer den, uden at man kan gøre sig Rede for det, Individierne paa ganske forskellig Maade. Den øder Værdierne for nogle, den tilfører andre Værdier, den gør ikke Ret og Skel, men den leder os til den Betragtning, som den højtærede Indenrigsminister udtrykte saadan, at det er Landbrugets Skyldighed at skaffe Landet billigt Brød. Det er jo imidlertid ikke Landbrugets Skyldighed at skaffe Landet billigt Korn. Landbruget er en Erhvervsklasse ved Siden af de andre, og skulde det være Samfundets Opgave, saa maatte det være alle Samfundsklassers fælles Opgave. Selve Sætningen er, som sagt, forkert, men dobbelt forkert bliver den, naar man giver den den særlige Form, at man særlig vil gøre det til Landbrugets Skyldighed at skaffe Landet billigt Korn.

Der ligger imidlertid bag ved dette en anden Tankegang, og det er den, at man ved Maksimalprisen vil komme det, man kalder Kornjobberiet, til Livs. At komme det til Livs er noget, som vi alle ønsker. Vi deler alle Harmen over dem, der benytter en saadan ekstraordinær Tilstand til at skaffe sig ublu Fordel paa Samfundets Bekostning, og det ikke blot paa Kornhandelens Omraade, men paa alle Omraader. Vi betragter alle Vegne Jobberiet som et Onde. Under normale Forhold er det kun som en mindre Sygdom i Legemet, men under ekstraordinære Forhold tager det derimod et Omfang, som gør, at Harmen bliver langt stærkere. Denne Harmen over Jobberiet deler vi, som sagt, alle; men vi fra vor Side hævder rigtignok, at man kan ikke komme Jobberiet til Livs ved saadan en Bestemmelse over en Bank, fordi der ikke er nogen Samfundsklasse her i Landet,